

Kenneth L. Woodward:
*Csodák könyve – A csodák igazi értelme a kereszténységben,
a zsidó, a buddhista, a hindu és az iszlám vallásban*

BUDAPEST, GOLD BOOK, ÉV NÉLKÜL

Kenneth L. Woodward amerikai újságíró, vallási rovatok szerkesztője a közelmúltban megjelent könyvében a csodákat vizsgálja a nagy világvallások történetében. Rövid köszönetnyilvánítás után rövid bevezetésben indokolja meg könyve létrejöttét: egy műben kívánta bemutatni a kereszténység, a zsidó vallás, az iszlám, a hinduizmus, és a buddhizmus csodáit. Utal rá, hogy a nagy világvallások csodáinak összegyűjtése szinte teljesíthetetlenül nagy feladat volna, ezért négy alapelv figyelembevételével állította össze saját gyűjteményét. Ezek a következők voltak: a kiválasztott csodák *a)* klasszikus, az adott vallásban fontos szerepet töltsenek be; *b)* a saját vallási szemszögükből kerüljenek bemutatásra; *c)* csak emberek által lehetnek végrehajtvá – kihagyva a közvetlen isteni megjelenést; és *d)* a hagyomány szerint mások által is látottak legyenek. A csoda definícióját pedig a következőképpen írja le: „A csoda olyan, nem mindennapi és kivételes esemény, melyet hétköznapi ember is érzékelhet, viszont átlagos emberi képességeivel – és a természetre, illetve annak a téren és időn belül munkálkodó törvényeire vonatkozó ismeretei révén – képtelen megmagyarázni. Így isteni beavatkozásnak vagy olyan emberi lények cselekedeteinek számítanak, akik lemondás és meditáció révén átalakították magukat, és a mindenkiben szunnyadó isteni lényeket önmagukban felelevenítették.”

A első rész a monoteista világvallások csodáival foglalkozik, ezen belül először a zsidó vallással. A zsidók Egyiptomból való kivonulásakor történt közismert mózesi csodák után Józsué, Illés és Elizeus próféta ószövetségi csodatetteit mutatja be. Ezt követően áttér a késő ókori rabbinikus hagyományok (*Talmud*), majd az újkori kelet-európai haszid bölcsek csodatetteire. A kereszténység csodáit Jézus újszövetségi evangéliumi csodáinak bemutatásával kezdi meg, ezután áttér az *Apostolok cselekedeteiben* olvasható csodákra. Szól általában az ókeresztény mártírok (név szerint Perpetua és Felicitas) és a sivatagi atyák (Remete Szent Antal, Oszlopos Szent Simeon) csodáiról, a középkori szentek (Szent Cuthbert, Becket Szent Tamás, Assisi Szent Ferenc), ereklyék, szent helyek csodáiról; illetve utal arra, hogy a XVI. századi reformáció elvetette ezeket a csodákat. A iszlám csodáit Mohamed (571–632) részletesen ismertetett csodáival vezeti be, majd a középkori misztikus szúfi tanítók (Habíb al-Ajami, Abdallah ibn Mobarak, Sahl ibn Abdallah al-Tostari,

Hatem al-Asamm, Maruf al-Karkhi, Bashr ibn al-Háisz, Rabijja al-Adavijja stb.) csodáit mutatja be.

A második rész India vallásainak csodáiról szól. Először a brahmanizmus, majd az abból kifejlődő hinduizmus történetébe nyújt bevezetést a szerző. Ezt követően a hindu vallás szerint emberi alakot felvevő Krisna istenség csodáit, majd a brahmanizmust megreformáló Sankaráéit (788–820) tárgyalja Woodward. A modern korhoz közelebb álló időből Csétanja (1486–1533) indiai szent, és Mirábáj (1498–1547) költőné csodáit ismerheti meg az olvasó. A buddhizmus csodáinak leírása természetyszerűleg Buddha (Kr. e. 563–483) csodáinak kimerítő részletezésével kezdődik, ezt a hozzá közelálló személyek (tanítványai, szent életű rokonai) csodái követik. A tibeti buddhizmus követői közül a VIII. századi Padmaszambhava csodatettei szerepelnek a kötetben.

A különféle világvallások csodatetteinek bemutatása után néhány modern kori különleges jelenséget (katolikus, pünkösdistá, zsidó és indiai csodákat) mutat be Woodward, majd röviden kísérletet tesz, hogy megértse a csodák jelentését. Sajnos a kötet címében szereplő értelmezésre mindössze két oldalt szán a szerző. A könyvet igen részletes – természetesen angol nyelvű – irodalomjegyzék zárja le.

A szép borítójú, könnyű papírra nyomott kötet olvasását megkönnyíti a jó tagoltság; a rövid, néhány oldalas fejezetek; illetve Dienes István és Nagy Erika könnyű nyelvezetű – bár helyenként a főszövegben idézett adott művet angol (és nem görög, latin) címen meghagyó – fordítása. A gyakran előforduló pontos időrendi besorolás, eredeti forrásokra vagy kortárs szakirodalomra való utalás élvezhetővé teszi a könyvet az egyszerűen csak a csodák iránt érdeklődők mellett a vallástudománnyal vagy esetleg a valláspszichológiával foglalkozó szakközönségnek is. Kritika véleményem szerint annyiban érheti a szerzőt, hogy egyáltalán nem szól a keleti, ortodox kereszténység történetében nagy számmal előforduló középkori és újkori csodákról; de hasonlóképpen mellőzi az egyes protestáns felekezetekben – igaz, jóval kisebb számban – feljegyzett csodás jelenségeket is. Sajnos, elmulasztja megemlíteni a buddhizmus déli (délkelet-ázsiai) és északi (kínai, japán), legalább 1000-1500 éves története során feljegyzett csodatetteket is.

A szerző törekszik a tárgyilagos, semleges tárgyalásmódra, nem várja el az olvasótól az egyes csodák automatikus elhívését – ahogy elutasítását sem: ezzel mintegy hidat teremt a vallásukat követő és a vallást elutasító csoportok, világnézetek között. Azt azonban az utolsó fejezetben leszögezi, hogy a laicizálódás, modernizáció ellenére napjainkban is van érdeklődés a csodák iránt – csak nem feltétlenül a történelmi vallások keretén belül.

Kocsis Domonkos